

REZUMAT TEHNIC EVALUAREA IMPACTULUI SOCIO ECONOMIC PENTRU IMPLEMENTAREA OBIECTIVELOR STRATEGIEI EU PRIVIND BIODIVERSITATEA 2030

**Realizat în cadrul proiectului Societate civilă activă pentru
dezvoltare responsabilă și durabilă în Maramureș
- FEEDBACK**

**Studiu privind impactul socio-economic al implementării
obiectivelor Strategiei UE privind biodiversitatea 2030 la nivelul
județului Maramureș ca zonă model reprezentativă**

Proiect derulat de:

#NaturaAcasa

Cuprins

Capitolul 1 - Introducere	1
Capitolul 2 - Context	1
Capitolul 3 - Studiu privind impactul socio-economic al implementării obiectivelor Strategiei UE privind biodiversitatea 2030 la nivelul județului Maramureș ca zonă model reprezentativă	2
Introducere	2
Contextul European	2
Strategia Uniunii Europene privind biodiversitatea pentru 2030	2
Criterii și orientări pentru desemnarea ariilor protejate	3
Descrierea situației actuale din Maramureș privind obiectivele considerate	3
Categoriile de protecție pentru ariile naturale protejate	5
Administrarea ariilor naturale protejate	8
Suprafețele ce fac obiectul protecției stricte în prezent	8
Domenii și factori afectați	9
Identificarea și cuantificarea impacturilor socio-economice	11
Impactul socio-economic la desemnarea siturilor Natura 2000	12
Impactul socio-economic la desemnarea ariilor naturale protejate de interes național ce nu impun protecție strictă	13
Impactul socio-economic pentru protecția strictă a pădurilor (ținta de 10%)	13
Impactul socio-economic pentru protecția strictă a pajiștilor permanente - pășuni și fânețe (ținta de 10%)	14
Impactul socio-economic pentru protecția strictă a zonelor umede/habitate acvatice (ținta de 10%)	15
Capitolul 4 - Rezultate și discuții	16
Capitolul 5 - Concluzii	18
Anexa 1- Despre proiectul Feedback	18
Bibliografie	19

Editori material:

Călin Ardelean - Expert tehnic, WWF România- Filiala Maramureș

Sorin Pop - Expert planificare strategică, GeoMMed

Data publicării: noiembrie, 2023

Capitolul 1 - Introducere

Natura și tradițiile sunt asociate în permanență cu Maramureșul, iar comunitățile locale sunt nucleul central al protejării naturii. Acest teritoriu este renumit pentru peisajele sale pitorești, biodiversitatea bogată și păstrarea unor practici tradiționale autentice. Comunitățile locale din Maramureș joacă un rol esențial în menținerea acestui echilibru delicat dintre om și mediu, iar eforturile de conservare ale naturii trebuie să fie în permanență corelate cu interesele comunităților locale.

În cadrul proiectului Societate civilă activă pentru dezvoltare responsabilă și durabilă în Maramureș - FEEDBACK s-a realizat studiul privind impactul Strategiei UE privind biodiversitatea 2030 la nivelul județului Maramureș. Documentul analizează, la nivelul zonei pilot județul Maramureș, impactul socio-economic al obiectivelor politicii de conservare a biodiversității din Uniunea Europeană, analiza făcând referire în special la ariile protejate precum și la modul în care acestea sunt gestionate.

Acest material își propune să prezinte într-un mod sumarizat rezultatele acestui studiu pentru toți cetățenii județului Maramureș și nu numai, răspunzând în acest fel nevoilor acestora de a cunoaște modul în care hotărârile luate la nivel european îi pot afecta. Informarea corectă și continuă stă la baza încurajării comunităților locale în procesul de implicare cetățenească activă.

Pentru a asigura implicarea cetățenilor direct afectați de aceste politici europene, în cadrul studiului privind impactul Strategiei UE privind biodiversitatea 2030 au fost incluse și recomandări din partea acestora (proprietari, administratori de terenuri) prin utilizarea aplicației mobile eFeedback.

Aspirăm ca studiul realizat să poată oferi o bază de pornire pentru o evaluare la o scară mai mare, chiar națională, a impactului socio-economic produs prin implementarea Strategiei UE privind biodiversitatea 2030.

Capitolul 2 - Context

Strategia Uniunii Europene privind biodiversitatea pentru 2030 - "Readucerea naturii în viața noastră" reprezintă un plan ambițios, al cărui obiectiv principal este de a opri pierderea biodiversității în Europa și de a restabili ecosistemele afectate până în 2030. Strategia UE se bazează pe recunoașterea faptului că biodiversitatea este esențială pentru bunăstarea oamenilor, pentru sănătatea ecosistemelor și pentru viitorul durabil al planetei.

Strategia propune câteva ținte ambițioase precum: 30% din suprafața terestră să aibă regim de protecție, din care 10% regim de protecție strictă; cartarea, monitorizarea, protecția strictă a pădurilor cu structuri primare și seculare; criterii de planificare adecvată a gestionării zonelor protejate la nivelul UE sau plantarea a cel puțin 3 miliarde de arbori. Statele membre au obligația implementării la nivel național a planului de acțiune (anexă la Strategia UE privind biodiversitatea 2030) prin reglementări naționale specifice ce au la baza evaluări ale impactului acestor măsuri.

În România, atingerea acestor ținte este limitată de faptul că politicile naționale de mediu sunt dezvoltate într-un model "top-down", asumat doar de instituții publice, rezultând un cadru de lucru cu sens unic, lipsit de corelare și sinergie partenerială în momentul implementării. Construcția strategiilor naționale ar trebui să se fundamenteze nu doar pe strategiile de rang superior, ci și pe probleme și soluții identificate local (Ghid de planificare strategică pentru managementul durabil al resurselor naturale, 2014).

În mod similar se dezvoltă strategiile regionale, județene, locale, ce își au sursa în strategiile de rang superior. Chiar dacă din punct de vedere al deciziei, autoritățile sunt cele care își asumă responsabilitatea, existența unui feedback al societății civile este imperativă înaintea definitivării strategiilor, condiție necesară punerii în aplicare a acestora.

Aceste strategii, pe diferite niveluri, trebuie însă realizate integrat și complementar, astfel încât acțiunile rezultate să fie coerente și să maximizeze impactul pe care îl vor avea în gestionarea și protecția patrimoniului natural, în conformitate cu angajamentele și politicile naționale și europene.

În acest context, având cadrul de referință al Strategiei UE privind biodiversitatea 2030, proiectul FEEDBACK (<https://natura2000mm.ro/>) își propune revizuirea strategiei sectoriale Patrimoniul Natural la nivelul zonei model reprezentative Maramureș (hot-spot de biodiversitate și tradiții durabile), abordând și remediind deficiențele funcționale privind participarea civică, prin implementarea a două instrumente participative complementare de implicare în luarea deciziilor (Platforma Natura 2000 Maramureș și aplicația E-Feedback)-instrumente facilitate de către ONG-uri și asumate pe termen lung. Ca parte a acestui proces de planificare, s-a realizat și studiul privind impactul Strategiei UE privind biodiversitatea 2030 la nivelul județului Maramureș.

Procesul de planificare județean

Planificarea anterioară 2015-2020

În anul 2014 a fost creată "Platforma de cooperare Natura 2000 Maramureș" prin coagularea autorităților locale, serviciilor descentralizate, ONG-urilor, instituțiilor culturale, universităților, administratorilor resurselor naturale etc. Platforma N2000 Maramureș a dezvoltat un proces de planificare sectorială și a elaborat Strategia de dezvoltare a patrimoniului natural protejat NATURA 2000 MARAMUREȘ 2015-2020, fundament al politicii sectoriale a județului, corelată cu Strategia de dezvoltare teritorială județeană 2015-2020 (în care a fost integrată).

Proiect derulat de:

Procesul de planificare pentru perioada 2021-2027

În cadrul creat de proiectul FEEDBACK am reactivat Platforma Natura 2000 și ne-am propus ca aceasta să realizeze în manieră participativă:

- o revizuire a Strategiei Natura 2000 Maramureș pentru perioada 2021-2027 (în continuare Strategia N2027MM),
- un studiu de impact al Strategiei UE în baza țințelor selectate și la nivelul zonei model reprezentative Maramureș.

Obiectivele de planificare sectorială a Platformei Natura 2000 converg inițiativei Consiliului Județean Maramureș ce a demarat în 2021 un proces de actualizare a Strategiei de dezvoltare durabilă a județului Maramureș pentru perioada 2021–2027.

Grupurile țintă și-au exprimat deschiderea în revizuirea Strategiei Natura 2000 Maramureș (2021-2027) în scopul identificării și fructificării oportunităților de valorificare durabilă a Patrimoniului Natural Județean în beneficiul comunităților locale.

Capitolul 3

Studiu privind impactul socio-economic al implementării obiectivelor Strategiei UE privind biodiversitatea 2030 la nivelul județului Maramureș ca zonă model reprezentativă

Introducere

În cadrul proiectului "Societate civilă activă pentru dezvoltare responsabilă și durabilă în Maramureș" – FEEDBACK, Activitatea A.5 se va realiza un Studiu privind impactul Strategiei UE privind biodiversitatea 2030 la nivelul județului Maramureș (în continuare Studiu de impact). Necesitatea evaluării impactului socio-economic legat de implementarea țințelor Strategiei UE 2030, impact pe care proiectul FEEDBACK și-l propune să îl analizeze la nivelul județului Maramureș pentru o serie de ținte, apare din perspectiva posibilității practice ca studiul realizat să poată oferi o bază de pornire pentru o evaluare la o scară mai mare, chiar națională, a impactului socio-economic produs prin implementarea Strategiei UE 2030.

Contextul european

În anul 2020, Comisia Europeană a transmis către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor comunicarea Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 - Readucerea naturii în viața noastră (în continuare Strategie UE 2030). Documentul propune o serie de acțiuni urgente pentru stoparea declinului biodiversității, acțiuni ce trebuie implementate la nivelul statelor membre. Studiul de impact nu își propune să analizeze impactul la nivelul județului Maramureș a întregului set de obiective propuse prin Strategia UE. Demersul proiectului FEEDBACK va avea în vedere evaluarea impactului socio-economic pentru următoarele obiective:

- obiectivul de 30% din suprafața terestră protejată legal;
- setul de criterii de planificare adecvată pentru gestionarea zonelor protejate (management efectiv);
- obiectivul de 10% protecție strictă din suprafața terestră;
- protecția strictă a pădurilor cu structuri primare.

Cu toate că există o prioritizare a tipurilor de suprafețe care pot contribui la îmbunătățirea condițiilor naturale, nu se poate cunoaște în concret proporția tipurilor de habitate ce vor fi supuse regimului de conservare și protecție. Acest lucru este valabil și pentru atingerea obiectivului de 30% suprafețe protejate dar și pentru obiectivul de 10% suprafețe strict protejate. Cunoscând acest fapt, evaluarea impactului se va concentra pe scenarii separate pe tipuri de ecosisteme: forestiere, pășuni permanente (pășuni și fânețe) și acvatică.

Strategia Uniunii Europene privind biodiversitatea pentru 2030

Extras din Strategia UE 3030 privind toate țințele propuse:

Planul UE de refacere a naturii: angajamente principale până în 2030

1. În 2021, urmează să fie propuse obiective ale UE în materie de refacere a naturii, cu caracter juridic obligatoriu, în urma efectuării unei evaluări a impactului. Până în 2030, vor fi refăcute zone semnificative de ecosisteme degradate și bogate în carbon; habitatele și speciile nu înregistrează nicio deteriorare a tendințelor și a stării de conservare, și cel puțin 30 % dintre acestea ating o stare de conservare favorabilă sau cel puțin prezintă o tendință pozitivă.
2. Tendința de declin al polenizatorilor este inversată.
3. Riscul și utilizarea pesticidelor chimice se reduc cu 50 %, iar utilizarea pesticidelor mai periculoase se reduce cu 50 %.
4. Cel puțin 10 % din suprafața agricolă se află în zone cu elemente de peisaj de mare diversitate.
5. Cel puțin 25 % din terenurile agricole sunt gestionate prin agricultură ecologică, iar adoptarea practicilor agroecologice crește semnificativ.

Proiect derulat de:

6. Alte trei miliarde de copaci sunt plantați în UE, cu respectarea deplină a principiilor ecologice.
7. S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește reabilitarea siturilor cu soluri contaminate.
8. Au fost refăcute cel puțin 25 000 de km de râuri cu curs liber.
9. Se înregistrează o reducere cu 50 % a numărului de specii din Lista roșie a speciilor amenințate de specii alogene invazive.
10. Pierderile de elemente nutritive din cauza utilizării îngrășămintelor chimice se reduc cu 50 %, ceea ce duce la reducerea utilizării fertilizatorilor cu cel puțin 20 %.
11. Orașele cu cel puțin 20 000 de locuitori au un plan ambițios de înverzire urbană.
12. În zone sensibile, cum ar fi zonele urbane verzi din UE, nu se utilizează niciun pesticid chimic.
13. Impacturile negative asupra speciilor și habitatelor sensibile, inclusiv asupra fundului mării prin activități de pescuit și de extracție sunt reduse substanțial pentru a atinge o stare ecologică bună.
14. Capturile accidentale de specii sunt eliminate sau reduse la un nivel care permite refacerea și conservarea speciilor.

Criterii și orientări pentru desemnarea ariilor protejate

În anul 2022, Comisia a elaborat documentul "Criterii și îndrumări pentru desemnarea ariilor protejate" în scopul de a ghida desemnarea ariilor protejate pentru atingerea țintelor de 30% suprafețe terestre protejate din care o treime să fie strict protejate (10%).

Privind obiectivul de 30% suprafață terestră protejată, acestea trebuie să fie suprafețe protejate legal. Chiar dacă protecția legală nu este definită expres în Strategie, aceasta trebuie să aibă în vedere un angajament pe termen lung care poate include (1) desemnarea legală formală sau (2) existența unui act administrativ sau (3) alte mijloace contractuale. În toate cazurile este obligatoriu să fie formulate obiective și măsuri clare de conservare. Suprafețele protejate pot include terenuri publice sau private având la bază aranjamente administrative sau contractuale.

În primul rând se are în vedere completarea rețelei N2000 ca prim pas pentru atingerea țintei prin mărirea suprafeței și conectarea din punct de vedere ecologic a rețelei. În secundar se au în vedere ariile protejate desemnate la nivel național. Acestea sunt reprezentate de zone ce includ habitate din Anexa I la Directiva habitate, zone tampon pentru siturile Natura 2000, zone ce asigură conectivitate, zone din Anexa III la Directiva habitate, suprafețe ce corespund la punctul b din LULUCF Regulation review, cu focus și pe specii/habitat neacoperite de legislația EU, zone manageriate prin proiectele LIFE, zone restaurate (dacă corespund criteriilor pentru AP) și zone importante pentru schimbările climatice.

Obiectivul de 10% suprafață strict protejată are în vedere arii strict protejate, complet și legal desemnate pentru conservarea/restaurarea integrității zonelor bogate în biodiversitate împreună cu structurile ecologice suport și care susțin procesele mediului natural. Aria strict protejată poate fi de sine stătătoare (singulară) sau parte dintr-o arie protejată mai mare (sit Natura 2000 sau arie naturală protejată desemnată la nivel național). Ariile strict protejate fac obiectul non-intervenției. Totuși, în condiții "bine controlate" se pot desfășura activități de cercetare, prevenirea dezastrelor, controlul speciilor alogene invazive, se pot desfășura activități sau ampale instalatii neintruzive, activități recreative. Arii strict protejate pot fi și suprafețe în care managementul activ susține/îmbunătățește procesele naturale (e.g. pășuni seminaturale în care se realizează cosiri, pășunat sau controlul populațional al erbivorelor; restaurarea valorilor naturale).

Protecția legală se asigură prin mecanisme identice cu ariile protejate ce contribuie la obiectivul de 30%. Ariile de protecție strictă pot fi (1) rezervații naturale, (2) aranjamente contractuale pe termen lung, (3) zonarea unei arii mai mari identificată într-un plan de management cu statut legal.

Implicarea factorilor interesați este crucială în toate fazele: identificare, desemnare, management, monitorizare. Este necesară de asemenea respectarea drepturilor comunităților locale și implicarea în mod echitabil și participativ a deținătorilor de terenuri, administratori, utilizatori, comunități locale și ONG-uri. Scopul acestei largi implicări este generarea de responsabilități/atribuții locale ("to create a local ownership").

În mod particular, desemnarea ariilor protejate pe terenuri private (dacă se preconizează) trebuie făcută cu implicarea totală a proprietarilor și cu existența unui mecanism de compensare conform legislației naționale.

Descrierea situației actuale din Maramureș privind obiectivele considerate

Ariile naturale protejate sunt definite ca zone terestre sau marine clar delimitate teritorial, recunoscute ca atare, dedicate și gestionate prin mijloace legale sau alte mecanisme pentru a se asigura pe termen lung conservarea naturii și furnizarea de servicii ecosistemice asociate precum și menținerea valorilor culturale.

În județul Maramureș există un număr total de 60 arii naturale protejate (nu sunt luate în calcul ariile naturale protejate de interes local). Acestea au un grad ridicat de suprapunere la nivel spațial, în total, amprenta teritorială a ariilor protejate se acoperă cca. 39% din suprafața totală a județului.

Proiect derulat de:

Nr. crt	Cod AP/ N2000	Denumire arie naturală protejată	Categorie de arie protejată	Suprafață(ha)	Nr. crt	Cod AP/ N2000	Denumire arie naturală protejată	Categorie de arie protejată	Suprafață(ha)
1	2.564	Lacul albastru	monument al naturii	0,5	31	2.585	Arcer Tibles Bran	rezervație naturală	150
2	2.566	Pestera Valenii Somcutei	monument al naturii	5	32	2.586	Vf. Farcău - Lacul Vindere – Vf. Mihailecu	rezervație naturală	100
3	2.567	Pestera cu Oase	monument al naturii	0,5	33	2.588	Poiana cu Narcise	parc național	100
4	2.569	Stancariile Sălhoi Zâmbroslavele	monument al naturii	5	34	PN-G	Parcul Național Munții Rodnei	parc natural	9.698 (total 47.202)
5	2.571	Mlastina Vlășinescu	monument al naturii	3	35	V.5	Parcul Natural Munții Maramureșului	sit de importanță comunitară	133.418
6	2.572	Tăul lui Dumitru	monument al naturii	3	36	ROSCI0092	Ignis	sit de importanță comunitară	19.598
7	2.577	Creasta Cocoșului	monument al naturii	50	37	ROSCI0251	Tisa Superioara	sit de importanță comunitară	6.303
8	2.578	Cheile Tătarului	monument al naturii	15	38	ROSCI0264	Valea Izei și Dealul Solovan	sit de importanță comunitară	46.873
9	2.579	Cheile Babei	monument al naturii	15	39	ROSCI0003	Arboretul de castan comestibil	sit de importanță comunitară	2.087
10	2.587	Peștera Boiu Mare	monument al naturii	0,5	40	ROSCI0030	Cheile Lapusului	sit de importanță comunitară	1.660
11	2.59	Mlaștina Iezerul Mare	monument al naturii	5	41	ROSCI0089	Gutâi - Creasta Cocoșului	sit de importanță comunitară	684
12	2.591	Coloanele de la Limpede	monument al naturii	3	42	ROSCI0124	Munții Maramureșului	sit de importanță comunitară	106.909
13	2.592	Rozeta de Piatră de la Ilba	monument al naturii	0,5	43	ROSCI0125	Munții Rodnei	sit de importanță comunitară	9.698 (total 47.939)
14	2.593	Dealul Solovan	monument al naturii	1,02	44	ROSCI0192	Pestera Magurici	sit de importanță comunitară	95
15	2.594	Mlastina Taul Negru	monument al naturii	1	45	ROSCI0275	Bârsau Șomcuta	sit de importanță comunitară	4.773
16	2.562	Izvorul Batrana (Ponorul Izei)	monument al naturii	0,5	46	ROSCI0285	Codrii seculari de la Strâmbu Băiut	sit de importanță comunitară	2.497
17	2.582	Pestera si Izbulul Izei	monument al naturii	100	47	ROSCI0358	Pricop Huta Certeze	sit de importanță comunitară	3.162
18	2.563	Pietrosu Mare	rezervație naturală	3.300	48	ROSCI0302	Bozânta	sit de importanță comunitară	70
19	2.589	Piatra Rea	rezervație naturală	50	49	ROSCI0411	Groșii Țibleșului	sit de importanță comunitară	927
20	2.565	Rezervația fosiliferă Chiuzbaia	rezervație naturală	50	50	ROSCI0436	Someșul Inferior	sit de importanță comunitară	2.201
21	2.568	Lacul Morarenilor	rezervatie naturala	20	51	ROSCI0421	Pădurea celor Două Veverițe	sit de importanță comunitară	196
22	2.57	Mlastina Poiana Brazilor	rezervație naturală	3	52	ROSPA0085	Muntii Rodnei	arie de protecție specială avifaunistică	9.698 (total 54.819)
23	2.573	Padurea Ronisoara	rezervație naturală	62	53	ROSPA0114	Cursul Mijlociu al Somesului	arie de protecție specială avifaunistică	33.259
24	2.574	Padurea Craiasca	rezervație naturală	44	54	ROSPA0131	Munții Maramureșului	arie de protecție specială avifaunistică	70.972
25	2.575	Padurea Bavna	rezervație naturală	26	55	ROSPA0134	Muntii Gutâi	arie de protecție specială avifaunistică	28.406
26	2.576	Padurea de Larice Costiui	rezervație naturală	0,7	56	ROSPA0143	Tisa Superioara	arie de protecție specială avifaunistică	2832
27	2.58	Comu Nedeei-Ciungi Bălășinei	rezervație naturală	800	57	ROSPA0171	Valea Izei și Dealul Solovan	arie de protecție specială avifaunistică	46.873
28	2.581	Arboretul de castan comestibil Baia Mare	rezervație naturală	500	58	ID 050	Strâmbu Băiut	sit natural al patrimoniului natural universal	598,14
29	2.583	Defileul Lapusului	rezervație naturală	25km	59	ID 047	Groșii Țibleșului – Izvorul Șurii	sit natural al patrimoniului natural universal	210,55
30		Padurea cu pini Comja	rezervație naturală	0,5	60	ID 048	Groșii Țibleșului – Preluci	sit natural al patrimoniului natural universal	135,82

Proiect derulat de:

Categoriile de protecție pentru ariile naturale protejate

Modalitatea de protecție in situ a biodiversității prin desemnarea de arii protejate a ajuns azi la o complexitate ridicată cel puțin din punctul de vedere al regimului de protecție și al managementului conservativ ce trebuie aplicat. Este realizată de către IUCN o clasificare a categoriilor de arii protejate existente, dar nu întodeauna clasificarea este aplicabilă condițiilor reale existente.

Ariile naturale protejate sunt gestionate în mod diferențiat, în funcție de obiectivele pentru care au fost desemnate. Astfel, au fost identificate o serie de categorii de arii naturale protejate pe care le vom trata în cele ce urmează, mai ales din punctul de vedere al restricțiilor ce pot afecta utilizarea resurselor naturale. Mai jos regăsim descrise categoriile de arii naturale așa cum sunt acestea prezentate în OUG 57/2007:

Rezervații științifice

Rezervațiile științifice sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate naturale terestre și/sau acvatice, cuprinzând elemente reprezentative de interes științific sub aspect floristic, faunistic, geologic, speologic, paleontologic, pedologie sau de altă natură. Mărimea rezervațiilor științifice este determinată de arealul necesar pentru asigurarea integrității zonei protejate. Managementul rezervațiilor științifice asigură un regim strict de protecție prin care habitatele sunt păstrate într-o stare pe cât posibil neperturbată. În aceste zone se interzice desfășurarea oricăror activități umane, cu excepția activităților de cercetare, educație și de ecoturism cu limitările descrise în planurile de management, cu acordul forului științific competent și al administratorului rezervației științifice.

Parcuri naționale

Parcurile naționale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor eșantioane reprezentative pentru spațiul biogeografic național, cuprinzând elemente naturale cu valoare deosebită sub aspectul fizico-geografic, floristic, faunistic, hidrologic, geologic, paleontologic, speologic, pedologie sau de altă natură, oferind posibilitatea vizitării în scopuri științifice, educative, recreative și turistice. Managementul parcurilor naționale asigură menținerea cadrului fizico-geografic în stare naturală, protecția ecosistemelor, conservarea resurselor genetice și a diversității biologice în condiții de stabilitate ecologică, prevenirea și excluderea oricărei forme de exploatare a resurselor naturale și a folosințelor terenurilor, incompatibilă scopului atribuit. În perimetrele lor vor fi cuprinse ecosisteme sau fracțiuni de ecosisteme terestre și acvatice cât mai puțin influențate prin activități umane. Elementele cu valoare deosebită de pe cuprinsul parcurilor naționale pot fi delimitate și puse sub un regim strict de protecție ca rezervații științifice. Parcurile naționale se întind în general pe suprafețe mari de teren. În perimetrul parcurilor naționale sunt admise doar activitățile tradiționale practicate numai de comunitățile din zona parcului național, activități tradiționale ce vor fi reglementate prin planul de management.

Monumente ale naturii

Monumente ale naturii sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite, reprezentate de specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice ori amenințate cu dispariția, arbori seculari, asociații floristice și faunistice, fenomene geologice - peșteri, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, cascade și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea sau raritatea lor.

Managementul monumentelor naturii se face după un regim strict de protecție care asigură păstrarea trăsăturilor naturale specifice. În funcție de gradul lor de vulnerabilitate, accesul populației poate fi limitat sau interzis.

Rezervații naturale

Rezervațiile naturale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologie. Mărimea lor este determinată de arealul necesar asigurării integrității elementelor protejate.

Managementul rezervațiilor naturale se face diferențiat, în funcție de caracteristicile acestora, prin măsuri active de gospodărire pentru a asigura menținerea habitatelor și/sau în vederea protejării anumitor specii, grupuri de specii sau comunități biotice. Pe lângă activitățile științifice, după caz, pot fi admise activități turistice, educaționale, organizate. Sunt admise unele activități de valorificare durabilă a unor resurse naturale. Sunt interzise folosințele terenurilor sau exploatarea resurselor care dăunează obiectivelor atribuite. Potrivit scopului pentru care au fost desemnate, rezervațiile naturale pot avea caracter predominant: botanic, zoologic, forestier, geologic, paleontologic, peisagistic, speologic, de zonă umedă, marină, de resurse genetice și altele.

Parcuri naturale

Parcurile naturale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/sau culturală, deseori cu o mare diversitate biologică.

Managementul parcurilor naturale urmărește menținerea interacțiunii armonioase a omului cu natura prin protejarea diversității habitatelor și peisajului, promovând păstrarea folosințelor tradiționale ale terenurilor, încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale ale populației locale.

De asemenea, se oferă publicului posibilități de recreere și turism și se încurajează activitățile științifice și educaționale.

Proiect derulat de:

Rezervații ale biosferei

Rezervațiile biosferei sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor zone de habitat natural și a diversității biologice specifice. Rezervațiile biosferei se întind pe suprafețe mari și cuprind un complex de ecosisteme terestre și/sau acvatice, lacuri și cursuri de apă, zone umede cu comunități biocenotice floristice și faunistice unice, cu peisaje armonioase naturale sau rezultate din amenajarea tradițională a teritoriului, ecosisteme modificate sub influența omului și care pot fi readuse la starea naturală, comunități umane a căror existență este bazată pe valorificarea resurselor naturale, pe principiul dezvoltării durabile și armonioase. Mărimea rezervațiilor biosferei este determinată de cerințele de protecție și conservare eficiente ale mediului natural și ale diversității biologice specifice.

Managementul rezervațiilor biosferei se realizează conform unor regulamente și planuri de protecție și conservare proprii, în conformitate cu recomandările Programului Om - Biosferă de sub egida UNESCO. Dacă în perimetrul rezervațiilor biosferei sunt cuprinse și situri naturale ale patrimoniului universal, managementul rezervației se realizează cu respectarea prevederilor Convenției privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural, de sub egida UNESCO.

Zone umede de importanță internațională

Zonele umede de importanță internațională sunt acele arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției și conservării siturilor naturale cu diversitatea biologică specifică zonelor umede.

Managementul acestor zone se realizează în scopul conservării lor și al utilizării durabile a resurselor biologice pe care le generează, în conformitate cu prevederile Convenției privind conservarea zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice.

Situri naturale ale patrimoniului natural universal

Siturile naturale ale patrimoniului natural universal sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor zone de habitat natural în cuprinsul cărora există elemente naturale a căror valoare este recunoscută ca fiind de importanță universală. Mărimea arealului lor este determinată de cerințele pentru asigurarea integrității și conservării elementelor supuse acestui regim de protecție. În cuprinsul acestor zone pot exista comunități umane ale căror activități sunt orientate pentru o dezvoltare compatibilă cu cerințele de protecție și conservare ale sitului natural.

Managementul siturilor naturale ale patrimoniului natural universal se realizează în conformitate cu regulamentele și planurile proprii de protecție și conservare, cu respectarea prevederilor Convenției privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural, de sub egida UNESCO.

Arii speciale de conservare

Ariile speciale de conservare sunt acele arii naturale protejate de interes comunitar ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și/sau a populațiilor speciilor pentru care situl este desemnat. Managementul ariilor speciale de conservare necesită planuri de management adecvate, specifice siturilor desemnate sau integrate în alte planuri de management, și măsuri legale, administrative sau contractuale în scopul evitării deteriorării habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și a perturbării speciilor pentru care zonele au fost desemnate. Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă sau nu este necesar pentru managementul ariei speciale de conservare, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, singur sau în combinație cu alte planuri ori proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, având în vedere obiectivele de conservare a acesteia.

Arii de protecție specială avifaunistică

Ariile de protecție specială avifaunistică sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a speciilor de păsări și a habitatelor specifice, desemnate pentru protecția speciilor de păsări migratoare sălbatice.

Managementul ariilor speciale de protecție se realizează ca și pentru ariile speciale de conservare.

Situri de importanță comunitară

Siturile de importanță comunitară reprezintă acele arii care, în regiunea sau în regiunile biogeografice în care există, contribuie semnificativ la menținerea sau restaurarea la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale sau a speciilor de interes comunitar și care pot contribui astfel semnificativ la coerența rețelei "NATURA 2000" și/sau contribuie semnificativ la menținerea diversității biologice în regiunea ori regiunile biogeografice respective.

Geoparcul

Geoparcul este un teritoriu ce cuprinde elemente de interes geologic deosebit, alături de elemente de interes ecologic, arheologic, istoric și cultural. Caracteristicile geologice sunt cuprinse într-un număr de situri de importanță științifică, educațională sau estetică, reprezentative pentru un anumit moment din istoria Pământului ori pentru anumite evenimente sau procese geologice.

Proiect derulat de:

Un geoparc are limite bine definite, o suprafață suficient de mare și o strategie de dezvoltare teritorială în folosul comunităților locale, a căror existență este bazată pe valorificarea resurselor naturale și culturale, pe principiul dezvoltării durabile. Geoparcurile sunt zone cu așezări umane astfel gestionate încât să constituie modele de dezvoltare a comunităților în armonie cu mediul natural. Geoparcul are o structură de administrare proprie care, în parteneriate locale și naționale, asigură conservarea patrimoniului natural și cultural și propune metode noi de protecție, educație, cooperare în scopul dezvoltării socioeconomice, îmbunătățirii condițiilor de viață din mediul rural și întăririi identității locale. Managementul unui geoparc se realizează în conformitate cu strategia de dezvoltare teritorială identificată și în conformitate cu recomandările UNESCO și Cartei Rețelei Europene a Geoparcurilor. La nivel mondial a fost creată Rețeaua Globală (UNESCO) a Geoparcurilor. Recunoașterea internațională a funcționării unui geoparc și acceptarea lui în aceste structuri se face în acord cu reglementările stabilite de UNESCO și de Carta Rețelei Europene a Geoparcurilor.

Zonarea internă

Chiar dacă nu reprezintă o categorie distinctă de arie naturală protejată, zona internă este o posibilitate suplimentară de a delimita suprafețe unde activitățile umane pot fi restricționate, limitate sau condiționate. Zonarea internă este aplicabilă parcurilor naturale și parcurilor naționale. Astfel se pot delimita următoarele zone: zonele de protecție strictă, zonele de protecție integrală, zonele tampon și zonele de dezvoltare durabilă a activităților umane.

Păduri virgine și cvasivirgine

În afara desemnării de arii naturale protejate, prin intermediul reglementărilor silvice au fost identificate și desemnate suprafețe de păduri virgine și cvasivirgine, cu regim de non-intervenție. Area acestora s-a constituit la nivel național Catalogul pădurilor virgine și cvasivirgine din România unde sunt introduse pădurile identificate pe baza criteriilor prevăzute de Ordinul 3.397/2012 privind stabilirea criteriilor și indicatorilor de identificare a pădurilor virgine și cvasivirgine în România.

Pentru sintetizarea informațiilor anterioare, mai jos regăsim un tabel centralizator pentru evidențierea categoriilor de arii naturale protejate în România în corespondență cu clasificarea IUCN. De asemenea este precizat succint regimul de protecție aplicabil în aceste arii protejate.

Nr. crt.	Categoria de arie protejată conform IUCN	Categoria de arie protejată conform OUG 57/2007	Regimul de protecție	Nr. crt.	Categoria de arie protejată conform IUCN	Categoria de arie protejată conform OUG 57/2007	Regimul de protecție
1.	Categoria Ia: Rezervație naturală strictă	Rezervație științifică	Protecție strictă	8.		Rezervații ale biosfere	Regim restrictiv orientat către protecție și conservare. Poate include zone de protecție strictă (subiect al zonării).
2.	Categoria Ib: Zonă de sălbăcie	-	Protecție strictă	9.		Zone umede de importanță internațională	Regim restrictiv orientat către protecție și dezvoltare durabilă.
3.	Categoria a II-a: Parc național	Parc național	Regim restrictiv orientat către protecție și conservare. Include suprafețe cu protecție strictă (subiect al zonării)	10.		Situri naturale ale patrimoniului natural universal (situri UNESCO)	Protecție strictă
4.	Categoria a III-a: Monument al naturii	Monument al naturii	Protecție strictă	11.		Arii speciale de conservare (SAC)	Regim de protecție orientat către conservare și/sau reabilitare stare de conservare. Planurile, proiectele, activitățile necesită evaluare adecvată privind impactul, caz cu caz.
5.	Categoria a IV-a: Arie cu management activ al habitatului/speciei	Rezervație naturală	Regim de protecție specific fiecărei rezervații. Poate include management activ și/sau non-intervenție.	12.		Arii de protecție specială avifaunistică (SPA)	Regim de protecție orientat către conservare și/sau reabilitare stare de conservare. Planurile, proiectele, activitățile necesită evaluare adecvată privind impactul, caz cu caz.
6.	Categoria a V-a: Peisaj terestru/marin protejat	Parc natural	Regim de protecție orientat către sustenabilitate, menținere peisaj (relație om – mediu). Poate include zone de protecție strictă (subiect al zonării).	13.		Situri de importanță comunitară (SCI)	Regim de protecție orientat către conservare și/sau reabilitare stare de conservare. Planurile, proiectele, activitățile necesită evaluare adecvată privind impactul, caz cu caz.
7.	Categoria a VI-a: Arie protejată cu utilizare durabilă a resurselor	-					

Proiect derulat de:

La nivel național, pădurile virgine și cvasivirgine definite și desemnate potrivit Ordinului 3398/2012 au un regim de protecție strictă deși nu sunt categorii de arie naturală protejată așa cum sunt acestea definite de OUG 57/2007. Așadar și acest tip de protecție poate fi avut în vedere, întrunind criteriile legate de atingerea suprafeței de 10% protecție strictă.

Administrarea ariilor naturale protejate

Toate ariile naturale protejate au un administrator responsabil de protecția și conservarea bunurilor patrimoniului natural pentru care respectiva arie naturală protejată a fost desemnată. În prezent, Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate (ANANP) este nominalizată prin lege să administreze ariile protejate din România. Administrarea se face prin Structurile Teritoriale ale ANANP din fiecare județ. Administrarea ariilor protejate se mai poate realiza și în baza unui contract de administrare prin care ANANP atribuie sarcinile administrative în favoarea unei structuri de administrare special constituite cum sunt de exemplu administrațiile de parcuri din subordinea Regiei Naționale a Pădurilor Romsilva RA

În județul Maramureș există un număr de două structuri de administrare special constituite: Administrația Parcului Natural Munții Maramureșului (APNMM) și Administrația Parcului Național Munții Rodnei (APNMR). APNMR administrează Parcul Național Munții Rodnei și ariile naturale suprapuse acestuia. APNMM administrează atât Parcul Natural Munții Maramureșului (cu ariile protejate suprapuse) cât și siturile Natura 2000 ROSCI0092 și ROSPA0134 cu rezervațiile naturale suprapuse acestora. Toate celelalte arii naturale protejate existente pe raza județului sunt administrate de către ANANP.

Numărul angajaților APNMM este de 13 persoane; APNMR administrează parcul național cu un număr de 36 persoane; ANANP administrează toate celelalte arii naturale protejate județene cu un număr de 3 angajați.

Ariile naturale protejate se gestionează în baza unor planuri de management, care se elaborează după realizarea studiilor de fundamentare și se aprobă prin ordin de ministru de resort (domeniul Mediu). La data prezentă sunt emise următoarele ordine de ministru pentru aprobarea a 5 planuri de management:

Ordinul 1157/2016 - Planul de management al Parcului Natural Munții Maramureșului, ale sitului de importanță comunitară ROSCI0124 Munții Maramureșului, ale ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0131 Munții Maramureșului și ale ariilor naturale protejate de interes național suprapuse;

Ordinul 307/2019 - Planul de management și Regulamentul Parcului Național Munții Rodnei, al ROSCI0125 Munții Rodnei, al ROSPA0085 Munții Rodnei și al celorlalte arii naturale protejate de interes național incluse;

Ordinul 463/2015 - Planul de management al sitului de importanță comunitară ROSCI0003 Arboretele de castan comestibil de la Baia Mare și al ariei naturale protejate de interes național 2.581. Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare;

Ordinul 1046/2016 - Planul de management al sitului de importanță comunitară ROSCI0275 Bârsău – Șomcuta

Ordinul 2481/2022 - Planului de management al sitului Natura 2000 ROSCI0030 Cheile Lăpușului împreună cu aria naturală de interes național 2.583 Cheile Lăpușului.

Suprafețele ce fac obiectul protecției stricte în prezent

Pe raza județului Maramureș sunt prezente zone supuse regimului de protecție strictă. Aceste suprafețe sunt reprezentate de diferite categorii de protecție cum ar fi siturile patrimoniului natural universal (UNESCO), zonele de protecție strictă din Parcul Național Munții Rodnei (suprafața din Maramureș) și suprafețele de păduri virgine incluse în Catalogul pădurilor virgine din România, cu mențiunea că acestea nu sunt arii naturale protejate.

Suprafețele cu regim de protecție strictă cuprinse în arii naturale protejate totalizează la nivel județean 4.229,51 ha, după cum urmează:

- **Parcul National Muntii Rodnei – 3285 ha (zonă de protecție strictă)**
- **UNESCO Strambu Baiut – 598,14 ha**
- **UNESCO Grosii Tiblesului - 346,37 ha**

Analizând Catalogul pădurilor virgine din România, se constată că în Maramureș sunt supuse unui regim de protecție strictă păduri virgine și cvasivirgine în suprafață de 1372 ha, respectiv 1985,49. Din această suprafață diminuăm pădurile care au fost incluse în cele două situri UNESCO (Strâmbu Băiut și Grosii Tiblesului), rezultând o suprafață de 2412,98 ha de păduri cu structuri primare care nu sunt arii naturale protejate dar beneficiază de un regim de protecție strictă (non-intervenție).

Considerând pentru calculul suprafeței de protecție strictă doar suprafețele cu regim de arie protejată, ajungem la nivel județean la un procent de 0,68%. Cumulând și pădurile virgine/cvasivirgine ajungem la un procent de 1,07% suprafață cu regim de protecție strictă în Maramureș.

Proiect derulat de:

Domenii și factori afectați

Silvicultura

Din suprafața totală a județului Maramureș de 621.500 ha, pădurile ocupă un teritoriu de 260.352 ha, reprezentând un procent de 41,89%. Adicional acestor păduri care sunt incluse în fondul forestier național mai există o suprafață de 14.800 ha de păduri care sunt înafara fondului forestier, fiind rezultatul procesului de succesiune naturală care în decursul timpului a acoperit cu vegetație forestieră alte categorii de terenuri cum ar fi pășuni, fânețe sau chiar terenuri arabile.

Proprietatea pădurilor este diversă și aparține statului, posesorilor, unităților administrativ teritoriale, bisericilor, persoanelor fizice și persoanelor juridice. La nivelul județului, persoanele juridice dețin cele mai puține proprietăți, respectiv 1.157 ha de pădure.

În tabelul următor este prezentată structura proprietății pe suprafețe de pădure:

Tipul de proprietate	Suprafața (ha)
proprietate publică de stat	135.262
proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale	62.633
proprietate privată a unităților de cult, învățământ	2.949
proprietate privată indiviză a formelor asociative	29.918
proprietate privată a persoanelor fizice	28.433
proprietate privată a persoanelor juridice	1.157
Total	260.352

Managementul fondului forestier se realizează conform amenajamentelor silvice prin ocoale silvice de stat sau ocoale silvice de regim. Fondul forestier aparținând statului este administrat de către Direcția Silvică Maramureș. Pe lângă aceste suprafețe, Direcția Silvică Maramureș mai administrează și alte suprafețe de pădure pe baza unor contracte de administrare.

Pajiști permanente – pășuni și fânețe

La nivel județean suprafața de pășuni este de 96.305 ha, iar cea de fânețe acoperă 126.136 ha. Totalizând, categoria pajiștilor permanente însumează o suprafață de 222.441 ha, adică 35,8% din teritoriu.

Din totalul suprafețelor de pășune, 78.254 ha se află în proprietate privată, aceasta însemnând un procent de 81,25%. Pentru fânețe, procentul deținut în regim de proprietate privată este chiar mai mare, de 95,24%, suprafața efectivă de fânețe private fiind de 120.139 ha (date la nivelul anului 2014)

Managementul pajiștilor permanente se realizează în baza unor amenajamente pastorale. La nivelul anului 2022, în Maramureș au fost elaborate un număr de 62 de proiecte de amenajamente pastorale dintr-un total de 76 de unități administrativ teritoriale care trebuiau să încorporeze aceste planuri. Suprafața pajiștilor permanente acoperită de amenajamente este de 95.389 ha.

Ape

Maramureșul are o rețea hidrografică relativ bogată reprezentată în special de afluenții ai râului Someș și Tisa, rețea ce aparține bazinului hidrografic Someș - Tisa. Cele mai importante râuri ce străbat județul sunt: râul Tisa, râul Someș, râul Lăpuș, râul Vișeu, râul Iza, râul Mara, râul Vaser, râul Ruscova, râul Bărsău și afluenții acestora.

O serie de lacuri îmbogățesc rețeaua de ecosisteme acvatice. Marea majoritate sunt acumulări de origine antropică realizate pentru a deservi diferite utilități, ca sursă de apă potabilă și industrială. Cele mai importante lacuri existente în Maramureș sunt: lacul Firiza (artificial), lacul Bodi Ferneziu (artificial), lacul Bodi, lacul Borjuc (artificial), lacul Două Veverițe (artificial), lacul Mogoșă (artificial), lacul Nistru (artificial), lacul Teplița (artificial), lacul Iezerul Pietrosu (natural), lacul Iezerul Bistriței (natural), lacul Vinderel (natural), lacul Lala Mare (natural).

Administrativ, managementul resurselor acvatice are două componente. Apa, ca resursă, este administrată de către Administrația Națională Apele Române (ANAR). În schimb, viețuitoarele care trăiesc în aceasta, sunt gestionate de către Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA). Sunt însă și cazuri speciale, respectiv acumulările de apă artificiale care sunt administrate de către entități private care le dețin sau le operează.

Exploatarea lemnului și industria de prelucrare

La nivelul anului 2021, în Maramureș existau un număr de 27 de firme cu obiect de activitate Silvicultură și alte activități forestiere (CAEN rev. 2 – 0210) și 201 de firme ce desfășoară activități de Exploatare forestieră (CAEN rev. 2 – 0220).

Pe sortimente, în anul 2022, au fost recoltate următoarele volume de lemn:

Categorii de păduri	Anul 2022 (mii metri cubi)
Rasinoase	170,9
Fag	327
Stejar	25,8
Diverse specii tari	43
Diverse specii moi	10,8
total Maramureș	577,5

Industria de prelucrare este diversificată, iar în analiza prezentă am luat în considerare toate obiectele de activitate care utilizează lemnul ca materie primă. În tabelul următor este prezentată o centralizare a numărului de companii ce activează în Maramureș pe obiecte de activitate

Proiect derulat de:

Activități clasificate conform CAEN rev. 2	Număr de companii la nivelul anului 2021
1610 Taierea și rindeluirea lemnului	151
1621 Fabricarea de furnire și a panourilor de lemn	10
1622 Fabricarea parchetului asamblat în panouri	3
1623 Fabricarea altor elemente de dulgherie și tamplarie, pentru construcții	72
1624 Fabricarea ambalajelor din lemn	6
1629 Fabricarea altor produse din lemn; fabricarea articolelor din plută, paie și din alte materiale vegetale împletite	34
3101 Fabricarea de mobilă pentru birouri și magazine	30
3102 Fabricarea de mobilă pentru bucătării	6
3109 Fabricarea de mobilă n.c.a.	121
Total	433

Agricultura și creșterea animalelor

Conform datelor furnizate de către Direcția Județeană pentru Agricultură Maramureș pentru anul 2022, terenurile cu destinație agricolă, excluzând pajiștile permanente (care au fost tratate anterior), însumează o suprafață de 86.004 ha, incluzând aici terenurile arabile (78.978 ha), viile (278 ha) și livezile (6.748 ha). În general aceste suprafețe nu fac obiectul desemnării unor arii naturale protejate pentru că dețin o biodiversitate scăzută, fiind utilizate intensiv în scop de producție. Efectivele de animale existente în județ, pe specii și categorii de deșinători, sunt prezentate în tabelul următor:

Categorii	Efective totale (an 2022)	Unități industriale	Societăți private	Ferme familiale
Bovine	75.548	103	19.546	55.899
Bubaline	2.373	0	0	2.373
Porcine	56.703	0	16.719	39.984
Ovine	355.990	0	0	355.990
Caprine	44.000	0	0	44.000
Păsări	547.203	13.555	338.925	194.723
Cabaline	4.823	0	0	4.823
Iepuri	4.863	0	0	4.863
Familii de albine	52.625	0	0	52.625
Animale de blană	620	0	0	620

În Maramureș activează cel mai mare producător de mobilă din România, Aramis Invest SRL, alături de firme care sunt în topul celor mai mari producători la nivel național: Aviva SRL, Italsofa România, Taparo SRL și Plimob SRL.

Din datele prezentate se poate concluziona că în Maramureș nevoile de materie primă în industria lemnului sunt mai ridicate decât în alte zone ale țării, dar în același timp există și infrastructura ca lemnul să fie valorificat superior.

Observăm faptul că majoritatea efectivelor de animale deținute în județ (exceptând păsările) se află în fermele familiale, astfel, resursele de suprafață și de furaj sunt utilizate în special de micii fermieri.

Privind cantitățile de fertilizanți utilizați în agricultura din Maramureș, în anul 2020 s-au administrat 3.080 t produse chimice, din care 2.054 t de îngrășăminte cu azot, 621 t cu fosfor și 405 potasice. Cantitatea de îngrășăminte chimice utilizate este însă mult sub cea a fertilizatorilor naturali, care au fost administrați într-o cantitate de 720.684 t.

Pescuit și activități în legătură cu apele și zone umede

Privind resursele acvatice vii din zona de munte, ANPA a semnat protocoale de delegare a gestionării resurselor cu Direcțiile Silvice Județene. Pentru zona de câmpie, gestionarea resurselor acvatice vii se face de către organizații care au ca obiect pescuitul recreativ pe baza unor contracte de utilizare a resurselor acvatice vii în scop recreativ.

În județul Maramureș nu se realizează activități de pescuit comercial, astfel încât singura utilizare a resurselor acvatice vii are ca scop pescuitul recreativ. Resursa de apă este utilizată preponderent ca sursă de apă potabilă și industrială (în special lacul Firiza).

Una dintre activitățile care au legătură cu apele și care se desfășoară încă la un nivel ridicat pe anumite cursuri de apă este activitatea de exploatare a agregatelor minerale din albiile minore.

Demografie și forță de muncă

Conform datelor Direcției Județene de Statistică Maramureș, populația județului la 1 ianuarie 2023 era de 511.664 locuitori, iar efectivul total de salariați din luna martie 2023 însuma 119.534 de angajați. Dintre aceștia, doar 2.391 își desfășoară activitatea în domeniul agricultură, silvicultură și pescuit, comparativ cu 55.755 de angajați ce activează în industrie și construcții, și 61.388 ce lucrează în servicii.

Statistic datele pot fi detaliate pentru anul 2022, pe categorii de activități de interes, după cum urmează:

Domeniu de activitate	Număr angajați (an 2022)
01 Agricultură, vanatoare și servicii anexe	934
02-03 Silvicultură și exploatare forestieră; Pescuit și acvacultură	1.410
16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	6.008
31 Fabricarea de mobilă	9.767

Trebuie menționat faptul că marea majoritate a angajaților care lucrează în industria mobilei își desfășoară activitatea în cele 5 fabrici de mobilă existente în județ menționate la subcapitolul 4.4.

Proiect derulat de:

Identificarea și cuantificarea impacturilor socioeconomice

Pierderile și costurile pot fi suportate de către diferite entități. Indiferent de entitatea care suportă costurile, acestea se vor regăsi în costurile totale. Asta înseamnă că și în condițiile în care se acordă compensații pentru pierderile ce pot fi evaluate sau se implementează alte mecanisme financiare de atenuare, costurile totale rămân aceleași, schimbându-se doar entitatea care le suportă, respectiv sursa de finanțare.

Costurile estimate în prezentul studiu s-au axat în principal pe costurile directe ale proprietarilor și administratorilor diferitelor categorii de folosință ale terenurilor. Felul în care reacționează agenții economici și piețele este dificil de evaluat din perspectiva costurilor pentru că există o mai mare flexibilitate în această zonă. De exemplu, o firmă comercială care tranzacționează lemn se va orienta spre piețe unde acestea sunt disponibile la un randament financiar acceptabil, fără a fi nevoiți să cumpere produse din anumite zone care devin restrictive în producția de lemn. Un proprietar sau un administrator de pădure nu poate însă să își mute locația, rămânând să suporte pierderile sau costurile ce vin odată cu stabilirea unei arii protejate pe suprafața ce o deține.

Studiul cuantifică costurile și pierderile ce apar imediat și cert odată cu desemnarea unei arii naturale protejate. În prima fază, odată cu stabilirea unui regim de protecție apar pierderi cauzate de indisponibilizarea unor resurse sau diminuarea cantităților ce pot fi incluse în circuitul economic. Mai departe, regimul de protecție conduce la scăderea valorii de piață a terenurilor incluse în ariile naturale protejate pentru că acestea nu mai pot fi utilizate într-un regim obișnuit, fiind grevate de diferite sarcini conservative. Aceste pierderi se suportă de către proprietarii sau administratorii de terenuri cu diferite destinații (silvică, agricolă etc.).

Într-o fază ulterioară apar diferite costuri care însoțesc obligațiile de protecție și conservare ale ariilor naturale protejate. Considerând aceste obligații de conservare ce apar prin stabilirea regimului de arie naturală protejată, și planurile de gestionare a acestor suprafețe vor trebui armonizate, respectiv modificate astfel încât să corespundă managementului și obiectivelor nou instituite. Adicional apar și costuri de conformare corelate cu un nivel mai ridicat de reglementare din ariile protejate, respectiv obținerea autorizațiilor, acordurilor, avizelor pentru planuri, proiecte, activități. Și aceste costuri sunt trecute majoritar în contul proprietarului sau administratorului de teren inclus la protecție.

Dintr-o perspectivă distinctă, existența ariilor naturale aduce costuri legate de implementarea regimului de protecție, costuri pe care la nivel național le suportă administratorii de arii naturale protejate. Acest tip de costuri vin din nevoia de supervizare a activităților desfășurate în ariile protejate și includ costuri administrative legate de funcționarea entității ce administrează arii protejate. În aceeași ordine de idei, pentru managementul ariilor naturale protejate apar costuri suplimentare privind elaborarea strategiei de management și ulterior aplicarea măsurilor de management. Aceste costuri pot atinge valori semnificative, dependente în mare măsură de categoria de arie naturală protejată.

O a treia perspectivă implică piețele și firmele care derulează operațiuni comerciale. În această zonă chestiunea devine mai volatilă pentru că există o mai mare mobilitate, iar evaluarea costurilor s-ar putea face cu o precizie mărită doar într-un sistem închis, fără piețe alternative (de exemplu).

Tabel nr. 2

Categoria de impact	Cine suportă pierderea / costul	Pierderi / Costuri evaluate în studiul de impact
Pierderi cauzate de indisponibilizarea unor resurse naturale	Proprietar / Administrator de terenuri	Diminuarea volumului de lemn recoltat anual
		Pierderi datorate imposibilității utilizării pășunilor prin pășunat sau cosit
		Interdicții de exploatare a resurselor neregenerabile
	Prestatori servicii întreținere	Reducerea cererii de servicii / Diminuare venituri
	Procesatori primari	Reducerea volumului disponibil pe piață
Pierderi cauzate de diminuarea valorii terenurilor	Proprietar	Diminuarea prețului de piață al terenurilor
Costuri de conformare	Proprietar / Administrator de terenuri	Revizuire/actualizare amenajamente silvice
		Interdicția de schimbare a categoriei de folosință
		Interdicția de aplicare a lucrărilor de creștere a productivității
Costuri de implementare regim de arie naturală protejată	Administrație arie protejată	Costuri administrare arii naturale protejate
		Restricții N2000

Cu alte cuvinte, în condițiile în care într-o anumită regiune care devine subiect de protecție și nu mai poate furniza un anumit produs sau îl furnizează la costuri mai mari, firmele se pot orienta către alte locații unde nu există acest tip de limitare, încercând să își continue activitatea la aceeași marjă de profit. Așadar, pentru companiile care comercializează produse este dificil de estimat costul pe care îl implică desemnarea de arii protejate pentru că acesta este dependent de felul în care compania își reorganizează activitatea. În principiu firmele au la dispoziție și alte variante de răspuns la diminuarea pieței într-o anumită regiune în afară de reorientarea către alte zone. Aceste soluții pot include relocarea activității, re tehnologizarea pentru creșterea eficienței în condițiile reducerii materiei prime, diversificarea producției sau chiar reprofilarea. Bineînțeles că toate aceste variante vin cu costuri asociate, ideea de bază fiind că este dificilă o evaluarea a costurilor în aceste cazuri, sau chiar dacă se realizează, ea depinde de fiecare companie în parte precum și de contextul social și politic existent. Contextul social se poate referi de exemplu la disponibilitatea forței de muncă, iar cel politic la existența unor strategii de dezvoltare privind zona care face obiectul desemnării de arie protejată.

Pierderile și costurile sunt estimate pe unitate de timp și suprafață, respectiv pe an și hectar. În acest fel rezultatele pot fi utile la orice scară

Proiect derulat de:

Impactul socio-economic la desemnarea siturilor Natura 2000

Desemnarea siturilor Natura 2000 (SAC, SCI și SPA) nu produce direct pierderi pentru că nu stabilește un regim de non-intervenție sau interdicții cu caracter general pentru derularea unor activități. Utilizarea resurselor naturale este posibilă cu limitări ce apar doar în momentul în care se realizează procedurile de evaluare adecvată a impactului asupra ariilor naturale protejate (procedura EA). Cu certitudine, desemnarea siturilor Natura 2000 aduce costuri suplimentare. Inclusiv parcurgerea procedurii EA este un cost suplimentar pentru proprietari, administratori de terenuri și pentru investitori. Creșterea costurilor se va reflecta cert în piața de bunuri și servicii, afectând starea de fapt existentă.

Spre exemplu, conform cu articolul "Assessment of Possible Production Leakage from Implementing the EU Biodiversity Strategy on Forest Product Markets", într-un scenariu moderat de implementare, volumul de echivalent lemn rotund s-ar reduce cu cca. 9% la nivelul EU. Acest scenariu, ar duce la reducerea proporțională a locurilor de munca, respectiv la efecte indirecte (scurgeri) pe piețele din afara UE.

Cele mai evidente costuri apar pentru păduri. Pentru pajiști permanente și ape considerăm ca restricțiile impuse de regimul de conservare al rețelei N2000 nu implică costuri suplimentare, în afara celor legate de obținerea actelor de reglementare (procedurile de evaluare adecvată) și care nu pot fi cuantificate pe unitate de suprafață ci doar individual, pe proiect sau plan. În cele ce urmează, vom realiza o estimare a costurilor asociate desemnării siturilor Natura 2000 pentru:

1. **Diminuarea volumului de lemn recoltat anual;**
2. **Revizuire/actualizare amenajamente silvice;**
3. **Costuri suplimentare pentru serviciile de întreținere și exploatare;**
4. **Costuri de administrare arii naturale protejate.**

1. Diminuarea volumului de lemn recoltat anual - PIERDERE

În unitățile normal reprezentate în arborete exploatabile, posibilitatea determinată pentru arboretele provenite din S.U.P. M, se menține la nivelul creșterii indicatoare. (SOLIDARON-PES Pay Pilot - WWF, 2015)

Costul asociat 0 lei

2. Revizuire/actualizare amenajamente silvice - COSTURI

Odată cu instituirea regimului de sit Natura 2000, amenajamentele silvice necesită armonizare cu Planurile de management ale ariilor naturale protejate. Deasemenea, de menționat faptul că pentru siturile Natura 2000 există proceduri specifice de evaluare adecvată a impactului, procedura EA, care trebuie parcursă în vederea avizării amenajamentelor silvice. Parcurgerea procedurii de mediu vine cu costuri suplimentare.

Formula de calcul:

$$X = 200 / 10$$

unde,

- 200 - preț mediu proiect amenajare pentru suprafețe sub 1.000 ha, incluzând raportul de mediu/ evaluare adecvată- lei/ha;
- 10 - valabilitate proiect amenajare - ani

Costul asociat este de 20 lei/an/ha

Costuri suportate de către Proprietar sau Administrator de fond forestier

3. Costuri suplimentare pentru serviciile de întreținere și exploatare - COSTURI

Tipul funcțional impus de Ordinul 766/2018 pentru aprobarea Normelor tehnice privind elaborarea amenajamentelor silvice, pentru subgrupele funcționale 15q (arborete aflate în N2000 SCI) și 15r (arborete aflate în N2000 SPA) este T IV, respectiv păduri cu funcții speciale de protecție pentru care sunt admise, pe lângă grădinarit și cvasigrădinarit, și alte tratamente, cu impunerea unor restricții speciale de aplicare. În aceste condiții considerăm că apar costuri suplimentare de exploatare de minim 25% în plus, ce sunt generate de nevoia de îndeșire a rețelei de drumuri forestiere. De menționat ca revenirea cu regularitate în aceleași suprafețe, reprezintă un element perturbant la adresa speciilor și implicit a nivelului biodiversității. Astfel, prețul pentru exploatarea arboretelor din situri Natura 2000 ar crește de la valoarea de piață de 120 lei/mc la 150 lei/mc – o creștere cu 30 lei/ha.

Formula de calcul:

$$X = 30 \times 8,5 \times 83\%$$

unde,

- 30 - preț extra pentru servicii exploatare în lei/mc;
- 8,5 - creșterea medie anuală (conform IFN 2018) - mc/an/ha;
- 83% - volum exploatat vs. posibilitate.

Costul asociat 211,65 lei/an/ha

Costuri suportate de către prestatorii de servicii de exploatare forestieră

4. Costuri de administrare arii naturale protejate - COSTURI

Sursa evaluării "Costuri administrare arii naturale protejate 2023" - parcuri naturale, ținând cont de regimul de protecție conform categoriei V - IUCN ce include un regim de protecție orientat către sustenabilitate, menținere peisaj (relație om – mediu).

Costul asociat este de 56,00 lei/an/ha

Costul este suportat de către administratorul ariei naturale protejate

© Miradona Krizbai / WWF România

© Viorel Corolan / Geommed România

Proiect derulat de:

Impactul socio-economic la desemnarea ariilor naturale protejate de interes național ce nu impun protecție strictă

Rezervațiile naturale și parcurile naturale sunt arii protejate de interes național cu o heterogenitate ridicată din punct de vedere al obiectivelor de conservare și al managementului aplicabil. Rezervațiile naturale pot fi desemnate pentru o singură specie țintă sau pentru o multitudine de caracteristici biotice și abiotice. Din această perspectivă o evaluare a costurilor este dificilă sau chiar dacă se realizează ea nu va putea avea o utilizare practică pentru a se forma o imagine reprezentativă asupra costurilor asociate desemnării acestei categorii de arie protejată. În aceeași situație se află și parcurile naturale care cuprind un mozaic de zonări, de la cele mai permissive până la cele mai restrictive din punct de vedere conservativ. Pentru aceste categorii de arii protejate, evaluarea pierderilor și a costurilor asociate se poate face doar caz cu caz.

În aceste condiții, cu certitudine se pot evalua doar costurile asociate administrării acestor categorii de arii protejate.

1. Costuri de administrare arii naturale protejate - COSTURI

Sursa evaluării "Costuri administrare arii naturale protejate 2023" - parcuri naturale, ținând cont de regimul de protecție conform categoriei V - IUCN ce include un regim de protecție orientat către sustenabilitate, menținere peisaj (relație om – mediu).

Costul asociat este de 56,00 lei/an/ha

Costul este suportat de către administratorul ariei naturale protejate

Impactul socio-economic pentru protecția strictă a pădurilor (ținta de 10%)

Prin stabilirea regimului de protecție strictă pentru anumite suprafețe de pădure, întreaga resursă naturală devine indisponibilă comercial. Din acest punct de vedere costurile pot fi mai exact estimate comparativ cu alte categorii de terenuri. Pentru regimul de protecție strictă al suprafețelor forestiere au fost analizate următoarele pierderi/costuri:

1. Diminuarea volumului de lemn recoltat;
2. Reducerea volumului de lemn disponibil pe piață;
3. Diminuarea prețului de piață a proprietății;
4. Reducerea cererii de servicii / Diminuarea de venituri pentru firme;
5. Revizuire sau actualizare amenajamente silvice;
6. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă

1. Diminuarea volumului de lemn recoltat - PIERDERE

Suprafețele de pădure supuse regimului de protecție strictă nu mai intră în circuitul de producție. Masă lemnoasă rămâne integral pe suprafețele protejate.

Formula de calcul:

$$X = 8,5 \times 412,97 \times 0,83$$

unde:

- 8,5 este creșterea medie anuală (conform IFN 2018) în mc/an/ha;
- 412,97 este prețul mediu al masei lemnoase pe picior (conform Romsilva 2023, Direcția Silvică Maramureș) în lei/mc;
- 0,83 (83%)* este volumul de lemn exploatat din posibilitate în mc.

Costul asociat este 2.913,50 lei/an/ha

*Procentul de 83% de lemn exploatat din posibilitatea anuală în România este preluat din documentul "Planul național de contabilizare a pădurilor pentru România" pentru prima perioadă de angajament (2021-2025), ca medie a perioadei 2005-2017.

Pierdere este suportată de către proprietar sau administrator de fond forestier.

2. Reducerea volumului de lemn disponibil pe piață - PIERDERE

Stabilirea unui regim protecție strictă pentru 10% din suprafețele de pădure rezultă într-o scădere directă cu 10% a cantității de lemn din piață.

Formula de calcul:

$$X = 3,5 \times 0,7 \times 1200 \times 0,1$$

unde,

- 3,5 mc/an/ha reprezintă creșterea medie anuală (conform IFN 2018) corectată cu factorul de corecție privind masa lemnoasă exploatată (83%) și procentul lemnului de lucru (50%) – $(8,5 \text{ mc/an/ha} \times 83\% \times 50\%) = 3,5 \text{ mc/an/ha}$;
- 0,7 (70%) - randamentul de prelucrare primară al lemnului;
- 1.200 lei/mc - prețul mediu al cherestelei (studiu de piață);
- 0,1 (10%) factor de diminuare al cantității de lemn din piață.

Costul asociat este de 294 lei/an/ha

Pierdere suportată de către procesatori primari din industria lemnului.

Proiect derulat de:

3. Diminuarea prețului de piață a proprietății - PIERDERE

Odată cu desemnarea unui regim de protecție, valoarea terenurilor se diminuează. Procentul de diminuare a valorii terenurilor variază între 25% și 60% (How Much Does a Conservation Easement Reduce Property Values? <https://www.realized1031.com/blog/how-much-does-a-conservation-easement-reduce-property-values>). Pentru un regim de protecție strictă, diminuarea este considerată maximă (60%) având în vedere regimul de non-intervenție ce se aplică în acest caz.

Formula de calcul:

$$X = 25.000 \times 0,6 / 25$$

unde,

- 25.000,00 lei/ha este valoare de piață a proprietății (studiu de piață);
- 0,6 (60%) procentul de diminuare a prețului datorită nonintervenției;
- 25 ani durata medie în ani pentru menținerea proprietății (analiză de piață și considerarea duratei unei generații).

Costul asociat 600,00 lei/an/ha

Pierderea este suportată de către proprietar.

4. Reducerea cererii de servicii / Diminuare de venituri pentru firme - PIERDERE

Considerând creșterea anuală de 8,5 mc/an și procentul de 83% volum recoltat din posibilitate (considerată egală cu creșterea), rezultă un volum ce poate fi recoltat anual pe ha de 7,05 (mc/an/ha). Ținând cont de prețul pentru prestări servicii de exploatare de 120 lei/mc (studiu de piață), rezultă un preț de 846,6 lei/an/ha pe care o firmă de exploatare forestieră îl poate încasa. Reducerea suprafeței accesibile pentru exploatare forestieră conduce la diminuarea volumelor, respectiv a venitului firmelor de exploatare cu 10% (considerând o distribuție uniformă pe clase de vârstă). Astfel, firmele de exploatare forestieră nu mai încasează 84,66 lei/an/ha.

Prețul pentru lucrările silvice de îngrijire se plătesc cu 1.500 lei/ha. Prin introducerea în protecție strictă a 10% din suprafața fondului forestier rezultă o diminuare corespunzătoare a suprafețelor unde firmele realizează aceste intervenții. Astfel, se va înregistra o pierdere de 150 lei/ha pentru firme.

Formula de calcul:

$$X = 84,66 + 150$$

unde,

- 84,66 este pierderea de venit pentru firmele de exploatare forestieră în lei/an/ha;
- 150 este pierderea firmelor care realizează lucrări de îngrijire (curățiri) în lei/ha.

Costul asociat este de 234,66 lei/an/ha

Pierderea e suportată de prestatori servicii întreținere

5. Revizuire sau actualizare amenajamente silvice - COST

Odată cu stabilirea unui regim de restricție prin delimitarea unei arii naturale protejate, amenajamentul silvic trebuie să sufere o revizuire/actualizare astfel încât obiectivele de conservare să fie luate în considerare cu prioritate în managementul pădurii. Ca urmare, amenajamentul silvic trebuie refăcut.

Formula de calcul:

$$X = 100 / 10$$

unde,

- 100 - Prețul mediu al unui proiect amenajare pentru suprafețe sub 1.000 ha în lei/ha (studiu de piață);
- 10 - Valabilitatea unui amenajament silvic în ani.

Costul asociat este de 10 lei/an/ha

Costul este suportat de către proprietar sau administrator de fond forestier

6. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă - COSTURI

Acestea sunt costuri care au relevanță pentru toate ariile naturale protejate cu regim de protecție strictă. Sursa evaluării "Costuri administrare arii naturale protejate 2023" - parcuri naționale, ținând cont de regimul de protecție restrictiv conform categoriei II IUCN ce include și protecție strictă cu obiective principale de protecție și conservare.

Costul asociat este de 97,00 lei/an/ha

Costul este suportat de către administratorul arii naturale protejate

© Silviu Matei / WWF România

Impactul socio-economic pentru protecția strictă a pajiștilor permanente - pășuni și fânețe (ținta de 10%)

Pentru pajiști permanente se impune abordarea a două scenarii motivat de faptul că regimul de protecție strictă a acestor habitate ar putea avea două direcții. O protecție prin non-intervenție și o protecție prin management activ, acesta însemnând cosit sau pășunat. Pentru regimul de protecție strictă al pajiștilor permanente au fost analizate următoarele pierderi/costuri:

1. Pierderi datorate imposibilității utilizării prin pășunat sau cosit (caz ZPS);
2. Diminuarea prețului de piață al proprietății (caz ZPS);
3. Interdicția de aplicare a lucrărilor de creștere a productivității (caz ZPI);
4. Diminuarea prețului de piață a proprietății (caz ZPI);
5. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă.

Proiect derulat de:

1. Pierderi datorate imposibilității utilizării prin pășunat sau cosit - PIERDERE

Non-intervenție totală (corespunzător zoneleor de protecție strictă ZPS); caz în care fermierii nu mai primesc sumele corespunzătoare subvențiilor.

"Plata de bază BISS – quantum estimat în 2023 de 96,47 euro/ha.

PD-02 Sprijin redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității – quantum estimat în 2023 de 50,61 euro/ha

PD-03 – Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri (CIS-YF) – quantum estimat de 46,00 euro/ha, în 2023

PD-05 – Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale), subvenție nouă în 2023 care are un quantum estimat de 76 euro/ha.

Total posibil de incasat – 269,08 euro/ha*

*Subvenția APIA pe un hectar de pășune. Scheme ce se pot combina pentru o plată maximă (agrointel.ro) "

Costul asociat este de 1.345,00 lei/an/ha

Pierderi suportate de către Proprietar/Administrator pajști

2. Diminuarea prețului de piață al proprietății - PIERDERE

Cazul de non-intervenție totală (ZPS). Reducerea valorii terenului în funcție de restricțiile impuse variază între 25 și 60%.

(<https://www.realized1031.com/blog/how-much-does-a-conservation-easement-reduce-property-values>) . În cazul protecției strictă asumăm procentul maxim.

Formula de calcul:

$X = 10.000 \text{ lei/ha} \times 0,6 / 25 \text{ ani}$

unde,

- 10.000 - valoarea de piață a terenului - lei/ha;
- 0,6 (60%) - scăderea valorii de piață datorată regimului de non-intervenție;
- 25 ani - durata medie în ani pentru menținerea proprietății.

Costul asociat este de 240,00 lei/an/ha

Pierderi suportate de către Proprietar

3. Interdicția de aplicare a lucrărilor de creștere a productivității

Cazul de non-intervenție corespunzător zonelor de protecție integrală (ZPI), respectiv permiterea activităților de cosit și pășunat care întrețin biodiversitatea.

Încălcarea adecvată și subdivizarea parcelei împreună cu pășunatul rotativ sunt elementele care cresc sustenabil productivitatea pajștilor; pășunatul fiind permis în această categorie, considerăm nesemnificativ impactul regimului restrictiv.

Cost asociat 0 lei

4. Diminuarea prețului de piață a proprietății

Non-intervenție corespunzător ZPI. Regimul de protecție permite derularea de activități de utilizare a pajștilor, indicele de diminuare a valorii proprietății a fost considerat 25%, cel mai scăzut (<https://www.realized1031.com/blog/how-much-does-a-conservation-easement-reduce-property-values>) .

Formula de calcul:

$X = 10.000 \text{ lei/ha} \times 25\% / 25 \text{ ani}$

unde,

- 10.000 - valoarea de piață - lei/ha;
- 25% - scăderea valorii de piață datorată regimului de protecție;
- 25 ani - durata medie în ani pentru menținerea proprietății

Costul asociat este de 100,00 lei/an/ha

Pierderi suportate de către Proprietar

5. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă - COSTURI

Acestea sunt costuri care au relevanță pentru toate ariile naturale protejate cu regim de protecție strictă. Sursa evaluării "Costuri administrare arii naturale protejate 2023" - parcuri naționale, ținând cont de regimul de protecție restrictiv conform categoriei II IUCN ce include și protecție strictă cu obiective principale de protecție și conservare.

Costul asociat este de 97,00 lei/an/ha

Costul este suportat de către administratorul ariei naturale protejate

Impactul socio-economic pentru protecția strictă a zonelor umede/habitate acvatice (ținta de 10%)

În zona pilot (Maramureș) nu se utilizează resurse acvatice vii prin pescuit comercial. De asemenea, nici turbăriile nu sunt exploatate pentru extragerea turbei, resursele fiind mici și punctuale. Resursele acvatice vii sunt utilizate de către pescarii recreativi ce aparțin unor asociații fără scop patrimonial (non-profit) și care au obligația refacerii stocurilor de pește prin repopulări. În acest context, pentru calcularea potențialelor costuri legate de impunerea unui regim de protecție strictă se poate lua în calcul doar interdicția de utilizarea a resurselor minerale din albiile minore ale cursurilor de apă.

Pentru regimul de protecție strictă al apelor au fost analizate următoarele pierderi/costuri:

1. Interdicția de exploatare a resurselor regenerabile (agregate minerale);
2. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă.

1. Interdicția de exploatare a resurselor regenerabile (agregate minerale) - PIERDERE

Formula de calcul:

$X = 3.000 / 25 \times 2,5 / 30$

unde,

- 3000 mc/an/25km râu, este cantitatea cel mai ades solicitată a fi exploatată în cazul decolmarilor necesare în raza Parcului Natural Munții Maramureșului (rapoarte ale Administrației Parcului Natural Munții Maramureșului);
- 2,5 - redevența minieră convenită bugetului de stat; se stabilește la încheierea licenței ori la eliberarea permisului de exploatare, după cum urmează: echivalentul în lei a 0,50 euro, pe unitatea de producție minieră, pentru argile, marne, loess, nisip și pietriș, nisip și roci caolinoase;
- 30 - coeficient de indexare a prețului de valorificarea agregatelor pe piața construcțiilor.

Costul asociat este 9.000,00 lei/an/km

Suma reprezintă pierderea comuna ANRM, agent de exploatare și beneficiar, pentru aproximativ 1 km de rețea hidrografică supusă regimului de protecție strictă.

Pentru cursurile de apă, după aplicarea regimului de protecție strictă pot apărea și interdicții de realizare captări de apă de suprafață pentru alimentări în scop potabil sau pentru piscicultură. Costurile asociate necesită însă o analiză caz cu caz.

© Viorel Coroian / Geommed

Proiect derulat de:

1. Interdicția de exploatare a resurselor regenerabile (agregate minerale) - PIERDERE

Formula de calcul:

$$X = 3.000 / 25 \times 2,5 / 30$$

unde,

- 3000 mc/an/25km râu, este cantitatea cel mai ades solicitată a fi exploatată în cazul decolmarilor necesare în raza Parcului Natural Munții Maramureșului (rapoarte ale Administrației Parcului Natural Munții Maramureșului);
- 2,5 - redevența minieră cuvenită bugetului de stat; se stabilește la încheierea licenței ori la eliberarea permisului de exploatare, după cum urmează: echivalentul în lei a 0,50 euro, pe unitatea de producție minieră, pentru argile, marne, loess, nisip și pietriș, nisip și roci caolinoase;
- 30 - coeficient de indexare a prețului de valorificarea agregatelor pe piața construcțiilor.

Costul asociat este 9.000,00 lei/an/km

Suma reprezintă pierderea comuna ANRM, agent de exploatare și beneficiar, pentru aproximativ 1 km de rețea hidrografică supusă regimului de protecție strictă.

Pentru cursurile de apă, după aplicarea regimului de protecție strictă pot apărea și interdicții de realizare captări de apă de suprafață pentru alimentări în scop potabil sau pentru piscicultură. Costurile asociate necesită însă o analiză caz cu caz.

2. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă - COSTURI

Acestea sunt costuri care au relevanță pentru toate ariile naturale protejate cu regim de protecție strictă. Sursa evaluării "Costuri administrare arii naturale protejate 2023" - parcuri naționale, ținând cont de regimul de protecție restrictiv conform categoriei II IUCN ce include și protecție strictă cu obiective principale de protecție și conservare.

Costul asociat este de 97,00 lei/an/ha

Costul este suportat de către administratorul arii naturale protejate

Rezultate si discuții

Având în vedere estimările realizate în capitoul anterior, în cele ce urmează vom centraliza tabelar pierderile și costurile identificate la desemnarea categoriilor de arii protejate, pe tipuri de restricții și ecosisteme.

Costuri / pierderi la desemnarea siturilor Natura 2000 (păduri)			
	lei/an/ha	lei/an/ha	
	Pierderi	Costuri	Cine suportă pierderea/costul
1. Diminuarea volumului de lemn recoltat anual	0	-	-
2. Revizuire/actualizare amenajamente silvice	-	20,00	proprietar /administrator
3. Costuri suplimentare pentru serviciile de întreținere și exploatare	-	211,65	prestatori servicii de exploatare forestieră
4. Costuri de administrare arii naturale protejate	-	56,00	administratori de arii protejate
TOTAL	0	287,65	

Costuri / pierderi la desemnarea ariilor naturale protejate de interes național ce nu impun protecție strictă			
	lei/an/ha	lei/an/ha	
	Pierderi	Costuri	Cine suportă pierderea/costul
1. Costuri de administrare arii naturale protejate	-	56,00	administratori de arii protejate
TOTAL	-	56,00	

Costuri / pierderi pentru protecția strictă a pădurilor			
	lei/an/ha	lei/an/ha	
	Pierderi	Costuri	Cine suportă pierderea/costul
1. Diminuarea volumului de lemn recoltat	2.913,50	0	proprietar /administrator
2. Reducerea volumului de lemn disponibil pe piață	294,00	-	procesatori primari
3. Diminuarea prețului de piață a proprietății - PIERDERE	600	-	proprietari
4. Reducerea cererii de servicii / Diminuare de venituri pentru firme	234,66	-	prestatori de servicii silvice
5. Revizuire sau actualizare amenajamente silvice	-	10,00	proprietar/administrator
6. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă	-	97,00	administrator de arii protejate
TOTAL	4.042,16	107,00	

Costuri / pierderi pentru protecția strictă a pajiștilor – scenariul zonă de protecție strictă (ZPS)			
	lei/an/ha	lei/an/ha	
	Pierderi	Costuri	Cine suportă pierderea/costul
1. Pierderi datorate imposibilității utilizării prin pășunat sau cosit	1345,00	-	proprietar/administrator
2. Diminuarea prețului de piață al proprietății	240,00	-	proprietar
3. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă	-	97,00	administrator de arii protejate
TOTAL	1.585,00	97,00	

Costuri / pierderi pentru protecția strictă a pajiștilor – scenariul zonă de protecție integrală (ZPI)			
	lei/an/ha	lei/an/ha	
	Pierderi	Costuri	Cine suportă pierderea/costul
1. Interdicția de aplicare a lucrărilor de creștere a productivității	0	-	-
2. Diminuarea prețului de piață a proprietății	100,00	-	proprietar
3. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă	-	97,00	administrator arii protejate
TOTAL	100,00	97,00	

Costuri / pierderi pentru protecția strictă a râurilor			
	lei/an/km	lei/an/km	
	Pierderi	Costuri	Cine suportă pierderea/costul
1. Interdicția de exploatare a resurselor regenerabile (agregate minerale) - PIERDERE	9.000,00	-	pierdere comună ANRM, firmă de exploatare, beneficiar
2. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă - COSTURI	-	97,00	administrator de arii protejate
TOTAL	9.000,00	97,00	

Protecția strictă a pădurilor din Maramureș (ținta de 10%)			
Suprafață suplimentară pentru atingerea țintei		57.923,8 ha	
Impact	Pierderi (lei/an)	Costuri (lei/an)	Cine suportă pierderile / costurile
1. Diminuarea volumului de lemn recoltat	168.760.991,30	-	proprietar / administrator
2. Reducerea volumului de lemn disponibil pe piață	17.029.597,20	-	procesatori primari
3. Diminuarea prețului de piață a proprietății - PIERDERE	34.754.280,00	-	proprietari
4. Reducerea cererii de servicii / Diminuare de venituri pentru firme	13.592.398,91	-	prestatori de servicii silvice
5. Revizuire sau actualizare amenajamente silvice	-	579.238,00	proprietar/administrator
6. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă	-	5.618.608,60	administrator de arii protejate
	234.137.267,41	6.197.846,60	
TOTAL	240.335.114,01		

Protecția strictă a pășunilor din Maramureș (ținta de 10%) - scenariu ZPS			
Suprafață suplimentară pentru atingerea țintei		57.923,8 ha	
Impact	Pierderi (lei/an)	Costuri (lei/an)	Cine suportă pierderile / costurile
1. Pierderi datorate imposibilității utilizării prin pășunat sau cosit	77.907.511,00	-	proprietar/administrator
2. Diminuarea prețului de piață al proprietății	13.901.712,00	-	proprietar
3. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă	-	5.618.608,60	administrator de arii protejate
	91.809.223,00	5.618.608,60	
TOTAL	97.427.831,6		

Protecția strictă a pășunilor din Maramureș (ținta de 10%) - scenariu ZPI			
Suprafață suplimentară pentru atingerea țintei		57.923,8 ha	
Impact	Pierderi (lei/an)	Costuri (lei/an)	Cine suportă pierderile / costurile
1. Interdicția de aplicare a lucrărilor de creștere a productivității	0,00	-	-
2. Diminuarea prețului de piață a proprietății	5.792.380,00	-	proprietar
3. Costuri de administrare arii naturale protejate cu protecție strictă	-	5.618.608,60	administrator de arii protejate
	5.792.380,00	5.618.608,60	
TOTAL	11.410.988,60		

© Călin Ardelean / WWF România

Trebuie subliniat că indiferent de regimul de proprietate, ariile naturale protejate vin cu costuri asociate legate de administrarea acestora. Administrarea ariilor protejate implică infrastructură, resurse materiale și resursă umană alocată. În condițiile în care administrarea ariilor protejate se face de către stat, aceste costuri vor fi suportate din bugetul public, sau, în condițiile în care există capacități, administratorul ariilor protejate poate aplica pentru proiecte din alte fonduri dedicate la nivel european sau internațional. Dacă administrarea ariilor protejate se face prin entități private, și bazându-ne pe situația existentă, în care statul nu alocă sume pentru gestionarea ariilor protejate de către alte persoane juridice, atunci sursele de finanțare pentru administrarea ariilor protejate nu vor fi bugetare ci vor fi obținute din fonduri de finanțare dedicate (naționale, europene, internaționale), pe bază de cereri de finanțare. De asemenea, se evidențiază o diferență de cost între ariile cu protecție strictă și cele care au un regim mai permisiv, cele dintâi având bineînțeles costuri mai ridicate de operare.

Menționăm un aspect legat de pierderile rezultate din scăderea prețului terenurilor care intră sub incidența regimului de protecție. În toate cazurile în care restricțiile sunt semnificative, valoarea terenurilor de diminuează funcție de gradul de protecție. Însă, pentru terenurile care aparțin statului, această diminuare nu există, pentru că terenurile cu regim de proprietate publică nu intră în circuitul civil, neputând fi înstrăinate. Astfel, apare ca evident că desemnarea ariilor protejate pe terenuri aparținând statului este o varietate mai "ieftină" cel puțin din acest punct de vedere. Desigur că toate celelalte pierderi de venit din neutilizarea resursei se vor manifesta împreună cu costurile lor asociate. Mai trebuie amintit faptul că desemnarea ariilor protejate pe terenuri private, în condițiile actuale, în care populația este mai degrabă reticentă în a accepta desemnarea de noi arii protejate, va aduce costuri semnificative pentru obținerea în timp a "licenței sociale de operare". Cu alte cuvinte, comunitățile locale vor trebui incluse într-un proces de conștientizare și implicare în managementul ariei protejate pentru a recâștiga încrederea în sistemul de arii protejate și a participa proactiv în gestionarea zonei.

Pe lângă pierderile și costurile calculate, o serie de costuri pot fi enunțate ca emergente în contextul desemnării de arii protejate. În principiu, orice diminuare procentuală a volumului de materie primă, în cazul analizat 10% masă lemnoasă, induce în cadrul firmelor o diminuare procentuală echivalentă a angajaților. Toate compensările și mecanismele de atenuare ulterioare ale companiilor se vor evidenția ca și costuri suplimentare. În mod identic, susținerea lipsei locurilor de muncă are costuri pe care statul trebuie să le susțină o perioadă mai lungă sau mai scurtă, dependent de felul în care este pregătit strategic pentru sporirea suprafețelor de protecție strictă.

Particularizând la nivelul județului Maramureș, vom realiza un exercițiu de calcul al pierderilor și costurilor pentru fiecare tip de ecosistem în parte și vom analiza rezultatele. Pentru ținta de 10% protecție strictă, vom lua în calcul procentul de 0,68% din suprafața județului care are regim de protecție strictă în prezent. Pentru a atinge nivelul de 10% este necesar ca un teritoriu corespunzător de 9,32% din suprafața județului să fie alocat regimului de protecție strictă, asta însemnând o suprafață efectivă de 57.923,8 ha. Scenariile vor considera mai întâi ca toată suprafața strict protejată să fie reprezentată de pădure, iar ulterior să fie reprezentată de pășuni. Pierderile și costurile la nivel județean sunt calculate prin multiplicarea valorilor în lei/an/ha cu suprafața suplimentară necesară pentru atingerea țintei de 10%.

Proiect derulat de:

Concluzii

Reiterăm faptul că impactul și parametrii avuți în vedere nu acoperă toate costurile și pierderile care apar la stabilirea unui regim diferențiat de protecție pentru anumite teritorii. Dar cel puțin aceste costuri apar. În dorința noastră de a furniza un instrument util și replicabil, am încercat să identificăm acele impacturi financiare care pot fi cuantificate pe unitate de măsură standardizată (lei/an/ha), ieșind astfel din constrângerile unui context limitat spațial sau de o complexitate mare din punct de vedere al compoziției ecosistemelor.

Din prezentul Studiu a reieșit faptul că cele mai mari pierderi și costuri apar la desemnarea ariilor naturale protejate cu regim de protecție strictă. Însă aceasta situație este generată de faptul că la desemnarea unui regim de protecție strictă se cunoaște cel mai bine modalitatea în care se realizează managementul, respectiv non-intervenție.

În cazul altor tipuri de management, pentru siturile Natura 2000 sau arii naturale protejate cu un regim de protecție mai puțin restrictiv, restricțiile (pierderile) și costurile sunt dependente în foarte mare măsură de obiectivele pe care aria protejată le are, măsurile de management asociate și de numărul de specii sau habitate pentru care ea a fost declarată. De asemenea, procedurile de mediu ce trebuie parcurse pentru planuri, programe și proiecte, au costuri foarte diferite, pornind de la câteva sute de lei și ajungând la câteva sute de mii de lei, în funcție de mărimea și impactul investiției propuse. Vorbim aici despre procedurile privind evaluarea de mediu pentru planuri și programe, evaluarea privind impactul de mediu pentru proiecte și evaluarea adecvată pentru siturile Natura 2000.

Ca o certitudine reiese faptul că desemnarea de arii protejate pe suprafețe aparținând statului (proprietate publică) este cea mai puțin costisitoare cel puțin din punct de vedere al pierderilor legate de diminuarea valorii terenurilor, pierdere care apare doar pentru suprafețele private.

În condițiile în care este necesar să fie incluse în arii protejate și terenuri private, pentru diminuarea unor costuri legate de implementarea managementului este foarte important ca să existe acordul prealabil al proprietarului și conlucrarea cu acesta. Desigur, aici trebuie avute în vedere și compensațiile juste pentru limitările ce apar odată cu schimbarea regimului de utilizare a terenului sau a bunurilor.

Anexa 1 Despre proiectul Feedback:

Prin acest proiect dorim să asigurăm educația și implicarea civică în vederea responsabilizării factorilor de decizie locali și județeni în scopul utilizării sustenabile, pe principii democratice a patrimoniului natural județean, în beneficiul comunităților locale.

Având cadrul de referință al Strategiei UE privind biodiversitatea 2030, proiectul își propune revizuirea strategiei sectoriale la nivelul zonei model reprezentative Maramureș, abordând și remediind deficiențele funcționale privind participarea civică și prin implementarea a două instrumente participative complementare de implicare în luarea deciziilor (Platforma Natura 2000 Maramureș și aplicația E-Feedback).

Priorități:

- Incluziunea tinerilor
- Mediu și schimbări climatice
- Creșterea capacității și sustenabilității ONG-urilor și sectorului societății civile

Numărul lunilor de desfășurare a proiectului: 24 în perioada: 01.03.2022-28.02.2024

Beneficiarii proiectului:

- min 450 cetățeni, din min 45 UAT Maramureș, persoane afectate direct de implementarea măsurilor asumate prin transpunerea obiectivelor Strategiei UE 2030 în Strategia națională pentru biodiversitate; vor fi implicați în caravană; vor dispune de instrumente participative la luarea deciziilor;
- min. 35 membrii ai Platformei Natura 2000 vor participa la elaborarea Strategiei Natura 2000 Maramureș (2021-2027)
- min. 50 factori decizie nivel județean/național vor fi implicați în activități de planificare strategică și îmbunătățire politici, fiind responsabilizați în raport cu nevoile și feedbackul cetățenilor; vor utiliza fluxul informațional bottom-up ca bază decizională (prin instrumentele din proiect);
- 2 ONG-uri (cu nevoi identificate din matricea organizațională completată în elaborarea proiectului); vor monitoriza politicile publice în etapele de dezvoltare și de decizie pentru planificarea strategică și implicarea activă în procesul de feedback cetățenesc.

Parteneri: Asociația WWF România – Filiala Maramureș (www.wwf.ro) și Asociația Profesională GeoMMed (<http://cheilelapusului-natura2000.ro/>)

**SOCIETATE CIVILĂ ACTIVĂ
PENTRU DEZVOLTARE
RESPONSABILĂ ȘI DURABILĂ
ÎN MARAMUREȘ – FEEDBACK**

Lucrăm împreună pentru o Europă
verde, competitivă și incluzivă.

*Pentru mai
multe informații:*

Platforma Natura2000

Descarcă aplicația

Proiect derulat de:

Bibliografie

- Ciceu, Albert; Radu, Raul and García-Duro, Juan (2019) Planul Național de Contabilizare a Pădurilor pentru România. Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură „Marin Drăcea” (INCDS). Voluntari. Romania. pp.89.
- Commission Staff Working Document (2022) Criteria and guidance for protected areas designations, Brussels, SWD(2022) 23 final
- Schier, F.; Iost, S.; Seintsch, B.; Weimar, H.; Dieter, (2022) M. Assessment of Possible Production Leakage from Implementing the EU Biodiversity Strategy on Forest Product Markets. Forests 2022, 13, 1225. <https://doi.org/10.3390/f13081225>
- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor (2020) Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 - Readucerea naturii în viețile noastre, Bruxelles, COM(2020) 380 final
- Ordonanță de Urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice
- Ordin nr. 766 din 23 iulie 2018 pentru aprobarea Normelor tehnice privind elaborarea amenajamentelor silvice, modificarea prevederilor acestora și schimbarea categoriei de folosință a terenurilor din fondul forestier și a Metodologiei privind aprobarea depășirii posibilității/posibilității anuale în vederea recoltării produselor accidentale - I
- Ordin nr. 1058 din 25 aprilie 2023 pentru aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2023 ale unităților cu personalitate juridică ale Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva, prevăzute în anexa nr. 3 pct. 1-23 din Hotărârea Guvernului nr. 229/2009 privind reorganizarea Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva și aprobarea regulamentului de organizare și funcționare.
- Decizia Comitetului patrimoniului mondial adoptată în cadrul celei de-a 41-a sesiuni desfășurată în Cracovia în iulie 2017 WHC/17/41.COM/18
- Baza de date statistice TEMPO-Online dezvoltată de Institutului National de Statistică România, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>
- Raport de activitate al Direcției pentru Agricultură Județeană Maramureș pentru anul 2022, <http://www.dadrmaramures.ro/2023/ianuarie/RAPORT%20ACTIVITATE%202022.pdf>
- Anca Oltenu, (2020) Topul celor mai mari producători de mobilă din România, dominat de Maramureș, Crișana și Transilvania, wall-street.ro., <https://www.wall-street.ro/special/retailarena/250826/topul-celor-mai-mari-producatori-de-mobila-din-romania-dominat-de-maramures-crisana-si-transilvania.html#gref>
- Solidaritate și respect pentru oameni și natură – proiect pilot pentru dezvoltarea, testarea și promovarea legislativă a principiului ”beneficiarul plătește pentru serviciile ecosistemice în România (SOLIDARON - PES Pay Pilot) (2015-2016), EEA Grants
- Rezultate Inventarul forestier național (IFN) – Ciclul II <https://roifn.ro/site/rezultate-ifn-2/>
- Regia Națională a Pădurilor – Romsila R.A. Rezultatele obținute la licitațiile principale de masă lemnoasă 2023, [http://www.rosilva.ro/files/content/bucuresti/ppale2023\(1\).pdf](http://www.rosilva.ro/files/content/bucuresti/ppale2023(1).pdf)
- Realized Platform (2022), How Much Does a Conservation Easement Reduce Property Values? <https://www.realized1031.com/blog/how-much-does-a-conservation-easement-reduce-property-values>

Proiect derulat de:

Realizat în cadrul proiectului

SOCIETATE CIVILĂ ACTIVĂ
PENTRU DEZVOLTARE
RESPONSABILĂ ȘI DURABILĂ
ÎN MARAMUREȘ – FEEDBACK

Alexandra Verdeș

Manager de proiect
averdes@wwf.ro
+40 743 923 493

Secretariatul Platformei:

Asociația WWF România
Filiala Maramureș
Bd. Unirii 12 A/86, Baia Mare,
430272, Maramureș, România

Tel/fax: 0262 224 035

www.wwf.ro

www.natura2000mm.ro

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org.

*Pentru mai
multe informații:*

Platforma Natura2000

Descarcă aplicația

